

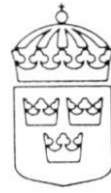
Motion till riksdagen

1987/88:Jo51

av Rosa Östh och Anna Wohlin-Andersson (c)

med anledning av prop. 1987/88:93

om djurskyddslag, m. m.

Mot.
1987/88
Jo51-54

Sedan urminnes tider har människan haft djur i fångenskap. Det är en företeelse som vi kommit att betrakta som naturlig och självklar. Det kan dock vara värt att notera att all djurhållning i högre eller lägre grad innebär ett ingrepp i djurens ursprungliga och naturliga beteendemönster. I all huvudsak har emellertid djurägarna hanterat sina djur väl och känt ett stort ansvar för djurens välbefinnande. Det förhållandet att en god djurhållning i allmänhet varit väl förenlig med ägarens intresse av god ekonomi har givetvis stärkt djurskyddet. Vi vill för vår del slå fast att ansvaret för att djur behandlas väl åvilar de människor som har djur i sin vård men i hög grad också samhällets organ, som har att svara för normgivning m. m.

Den nu framlagda propositionen Djurskyddslag, m. m. sägs bl. a. syfta till en förändring av vissa produktionsformer som, numera, anses skadliga för husdjuren. De metoder som avses har tillkommit som ett resultat av en ytterst medveten politik som inleddes under 1960-talet och som varit inriktad mot en extrem storskalighet. Förutvarande jordbruksministern Erik Holmqvist framhöll exempelvis "äggfabrikerna" som en produktionsform värd att sträva efter på fler områden inom jordbruket.

Vi vill i det här sammanhanget ge vårt erkännande till regeringen som genom den nu aktuella propositionen markerar ett visst avståndstagande till tidigare socialdemokratiska misstag. Vi vill också betona att propositionen i övrigt måste anses riktad mot det fåtal djurhållare som missköter djuren.

Enligt vår uppfattning har propositionen avsevärda brister. Den är i stora delar dåligt genomtänkt, saknar konsekvens och markerar inte samhällets ansvar för att en bättre och annorlunda djurhållning skall bli genomförbar. Propositionen är också nästan uteslutande inriktad på animalieproduktionen, medan exempelvis sällskapsdjurens situation så gott som helt utelämnas. Det är svårt att frigöra sig från misstanken att propositionen tillkommit i hast för att tillgodose en opinion som bildats på till stor del osakliga uppgifter och med hjälp av särskilt folkära personer.

Vi vill varmt förespråka en lag som ger bästa tänkbara skydd för djuren och som är grundad på sakkunskap. Vi anser därför att ett nytt och bättre genomarbetat förslag bör tas fram och att analogt med detta nuvarande förslag avvisas. Detta är således vårt huvudkrav.

Vi vill i det följande ge några exempel på vad vi avser med brister i föreliggande proposition:

De krav på förändringar inom animalieproduktionen som föreslås medför för berörda djurägare högst avsevärda kostnader. Av propositionen framgår

att regeringen tar avstånd från ett statligt kostnadsansvar i egentlig mening. Som tidigare påpekats har de produktionsformer som nu kritiserats tillkommit som en följd av en medveten politisk satsning och centrala propaer. Det måste därför vara följdriktigt att särskilda statliga medel anslås som stöd till nödvändig produktionsomställning. Propositionen föreslår att frågan om kompensation för uppkommande merkostnader för jordbrukarna skall lösas inom ramen för jordbruksprisöverläggningarna. Detta är enligt vår uppfattning inte acceptabelt. Varje ny utgiftspost som görs aktuell i samband med överläggningarna mellan jordbruket och konsumentdelegationen begränsar ytterligare det minimala utrymme som tycks finnas för att möta jordbrukarnas berättigade krav på inkomstökning.

Äggproduktion. Föredraganden anför bl. a.: "Höns för äggproduktion hålls i burar. För närvarande hålls fyra hönor inhysta tillsammans i en bur där varje höna har tillgång till ett utrymme av ungefär en A4-sidas storlek". Av beskrivningen ges läsaren intrycket att detta är den enda förekommande formen av äggproduktion. Så är det emellertid inte. Även om den största kvantiteten ägg produceras i "fabriker" förekommer fortfarande många mindre äggproducenter, som tillämpar mer traditionella metoder där hönsen ges möjlighet att "flaxa, sprätta och sandbada". Med all rätt har många upprörts över den generalisering som således också ansvarig minister gör sig skyldig till.

Enligt propositionen skall burhönssystemet avvecklas, och som ett steg för en sådan förändring framhålls pågående projekt vid Sveriges lantbruksuniversitet. Det arbete som pågår vid lantbruksuniversitetet går emellertid enligt uppgift ut på att ta fram ett bättre bursystem än det nuvarande, inte på att ersätta burarna. Det är således knappast fråga om utveckling av alternativ i egentlig mening.

Enligt vår uppfattning måste en medveten satsning nu göras på forskning som syftar till alternativ till buruppfödning. Självfallet skall lantbruksuniversitetet gå i spetsen för en sådan utveckling. Som en konsekvens av ett beslut om avveckling av bursystemet i Sverige bör import av ägg från länder som tillämpar buruppfödning förbjudas.

Användning av köttmjöl i foder. Sedan den 1 januari 1986 rader förbud för användande av köttmjöl från självdöda djur i foder. Enligt propositionen skall förbudet införas i lagen om foder. Det anges att förbudet är motiverat av etiska och estetiska skäl. Det sägs vidare att förbudet också skall gälla importerat foder och att det skall ankomma på lantbruksstyrelsen att bestämma hur importkontrollen skall ske.

Med kännedom om statliga organs bristande resurser, aktivitet och förmåga när det gäller att kontrollera importerade produkter avsedda för människors föda, hyser vi vissa tvivel beträffande kontrollmöjligheterna av djurföda. Vi anser därför att ett generellt importförbud för foder innehållande köttmjöl bör införas.

Beträffande problemet med omhändertagande av självdöda djur som blivit en följd av det införda förbudet anser föredraganden att en uppsamling skall kunna ske på frivillig väg genom slakteriernas försorg. De kostnader

det blir fråga om, för närvarande 600–700 kr. per djur, skall, framhålls det, inte belasta den enskilda lantbrukaren.

Mot. 1987/88

Jo51

Även i detta fall föreslås emellertid att kostnaden skall tas upp i samband med jordbruksprisöverläggningarna. Som vi tidigare påpekat måste ett sådant förslag avvisas och särskilda medel anslås för ändamålet.

Operativa ingrepp på djur. Det skall enligt propositionen i fortsättningen vara förbjudet att företa operativa ingrepp på djur som inte är befogat av veterinärmedicinska skäl. Av motiveringarna framgår att förslaget är bristfälligt genomtänkt. Den vanligt förekommande metoden att avhorna nötkreatur omnämns t. ex. inte. Oklarhet har därför uppstått om förfarandet skall förbjudas eller ej. Angående kastrering av djur konstateras bl. a. att "kastring förekommer även av sällskapsdjur, främst katter". Föredraganden anför: "Om det finns vägande skäl bör sådan kastrering tillåtas även i framtiden". En osökt fråga blir: vilken byråkrati skall byggas upp för att avgöra när sådana "vägande skäl" föreligger för befintliga hankatter?

Avslutningsvis vill vi framhålla att vi varmt förespråkar en lag som ger bästa tänkbara skydd för djuren och som är grundad på sakkunskap. I lagen skall fastslås samhällets ansvar för forskning samt för rådgivning och stöd till enskilda djurägare. Särskilda statliga medel skall anslås till kostnader som uppkommer som direkt följd av lagen. Beslut om förbud för produktionsformer måste, för att inte skapa oacceptabla konkurrensförhållanden, följas upp med importförbud för i sammanhanget aktuella produkter. Olika sakkunniga instanser bör ges tid till remissbehandling.

Hemställan

1. Med stöd av vad som i motionen anförts hemställs att riksdagen beslutar att avslå propositionen samt att hos regeringen begära ett nytt förslag i enlighet med vad som i motionen anförts.

2. att riksdagen beslutar – därest yrkande 1 faller –

a) som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om forskning om alternativ animalieproduktion,

b) som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om importförbud av ägg,

c) som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om importförbud av foder innehållande köttmjöl,

d) hos regeringen begära förslag om särskilda medel för ekonomiskt stöd till djurägare, vilka som en följd av lagen åsamkas merkostnader.

Stockholm den 5 april 1988

Rosa Östh (c)

Anna Wohlin-Andersson (c)